

Eleki Krónika

XV. évfolyam 11. szám (180. lapszám)

Elek Város közéleti lapja

2011. november 30.

Lampionos hagyományörzés

Eleken immár 11. alkalommal rendezik meg az óvodák a Szent Márton napi lampionos felvonulást. Az idén éppen Márton napján, november 11-én vonultak a gyerekek. Ismerjük meg, ki is volt Ő? Szent Márton valós történeti személy volt.

316 körül született a római Pannónia provincia Savaria /ma Szombathely/ városában. 15 éves korában besorozták a római hadseregbe. Katona éveiben kitűnt jó lelkűségével, felebaráti szeretetével. Személyét legendák övezik: Szent Márton lúdja az alábbira utal: szerénysége miatt nem akart püspök lenni, ezért elrejtőzött a ludak óljában. A ludak hangos gágogással elárulták hollétét. Így nem volt kibúvó.

Megválasztották püspöknek és ekkor is szigorú szerzetesi életet élt. A felebaráti szeretet legendája szerint: Szent Márton egy napon vacogó koldussal találkozott. Megszánta a didergő embert, kettévágta a köpenyét és a felét a koldusra terítette. Szent Márton Candesban /Franciaország/ halt meg 397-ben. Időjárási jóslatok is fűződnek a nevéhez: „Ha Márton fehér lovon jön – enyhe tél várható, ha barnán, kemény tél lesz.” Tilos volt e napon mosni, mert az a jószág pusztulását okozta volna.

E kis kitérő után térjünk vissza az óvodásokhoz. Mindhárom óvodában már hetek óta készültek erre az eseményre. Az idén piros és kék színű kis autókban voltak a mécsesek, azok világítottak a kicsik kezében. Ahogy vonultak az utcán, a kezükben

a lampionokkal, az összetartozás meleg fényét jelezték mindenki számára. Az óvodások – kísérőkkel – mindhárom irányból megérkeztek a Művelődési Központba, ritmikus német zene kíséretével. Itt sokan érdeklődő szülő, rokon, testvér, ismerős várta már őket. A nagyterem hirtelen megtelt az érdeklődő közönség zibongásával. A színpadon két feldíszített lampion jelezte az ünnepet. Papp Lászlóné óvodavezető szeretettel köszöntött minden megjelentet, de külön üdvözölte Elek város polgármesterét, az iskolák igazgatóit, a megjelent képviselőket, plébános urat, a kisebbségi önkormányzatok és egyesületek megjelent tagjait. A köszöntés után méltatta Szent Márton jelentőségét. Ezt a méltatást németül is hallottam a közönség, melyet Ferencziné Baranyi Ibolya óvodapedagógus mondott el. Ezután a gyerekek és az óvo néniké volt a színpad. Elsőként az I. sz. Óvoda csoportja zászlós jelenetet adott elő. Ropogós polka zenére meneteltek a zászlót tartó gyerekek, azokkal köröztek és körbevonultak. Őket követték a II. sz. Óvoda gyermekei. Körjátékot adtak elő, német énekeket énekelve. Kézzel készített képeket a gyerekek és a társaik azon bújtak át. Három kis óvodás verset mondott Szent Mártonról, majd ismét körjátékot láthatott a nagydíj. A III. sz. Óvoda gyermekeinek arcát befestették az

óvo nénik, mivel kéményseprőket alakítottak, kalappal a fejükön. Az öltözékük is ezt árulta el, valamint kéménykötő is ezt jelezte. A gyerekek egymással táncoltak a ritmikus zenére. A műsorszámok után

Folytatás a 3. oldalon

Szerencsére tökökre sikerült a halloween a „műházban”

Magyarosítottak rajta és nem majmolták le az amerikai Halloweent, mint a Valentin napot szokás, ami engem mindig egy óvodásra emlékeztet, aki egy negyvenes cipőből ugrál ki meg be, mert még nem nőtt bele. Ne is nőjön, de majd a mindenkori ifjúság eldönti, hogyan fogja hordani, ha egyáltalán akarja. Azt azért megjegyezném, hogy Hálaadáskor csak akkor fogok pulykát hajkurászni (ott az az ünnepi étel), ha ők disznótorokat rendeznek és a „Hé Bobi, ne tedd oda a lábad, mert elharapja a ko-

ca!” ordítás után, hagymás vért esznek. Kis hazánkban viszont a töklámpás faragása hagyomány, hozzá kapcsolva a Halloweent az már úgy elmegy.

Eme faragványok szépségversenyét már régen kiplakátolták, amelynek eredményhirdetése, a november másodikán délelőtt kezdődő „Halloween-party” után történik a legizesebb jelmez cím elnyerésével együtt. Kilenc óra körül érkeztek a gyerekek, némelyik tényleg rémisztő volt, például kísértetnek öltözve. Erősítésként a Kétegyházi Ifjúsági Klub fiataljai is bevezettek. Kézműves foglalkozással kezdődött a „parti”, amelyen álarckat készítettek. Vajon mit rajzoltak a legtöbben? Persze, hogy tököket!

A zsvajgó ifjúság, ha megéhezett ehett piros paprikával meghintett zsíros kenyeret. (Ez is inkább a mi stílusunk és nem a hamburger) A sorversenyeken két csapat indult, Árgyelánné Tóth Erzsébet a Reibel Mihály Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója vezette le és adta át az édesség jutalmakat mind a két „dobogós helyezettek”. Végre eljött a várva várt idő, hogy megnézhessék a szellem kastélyt! A művelődési ház egy részét ügyes kezek

Folytatás a 3. oldalon

Képviselő-testületi ülés november 2-án

Napirend előtt szerepelt az előterjesztésben: Jelentés - a lejárt idejű határozatok végrehajtásáról. Puhár László polgármester úr beszámolója többek közt tartalmazta a kisebbségi önkormányzatokkal kötött együttműködési megállapodást. Az iskolák alapító okiratában történő módosítást. Különböző élelmiszerek közbeszerzési eljárását. Határozatot hoztak a víz- szennyvízdíjak csökkentéséről. Ezzel kapcsolatos, hogy „Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri Gajdár Róbert és Dr. Kovács József országgyűlési képviselő urat, hogy szíveskedjen a Magyar Országgyűlésnél eljárni az ügyben, az Önkormányzatok által kötelezően ellátandó feladatai közül az ivóvíz- szolgáltatás, valamint szennyvíz- szolgáltatás tevékenységgel össze függésben kedvezményes áfakulcs kerüljön kialakításra.” Továbbá a Képviselő-testület nem kíván részt venni az aradi vízátvétel alapuló ivóvíz minőségjavító projektben, mint a Gyula-Elek Ivóvízminőség javító Társulás Tagja. A Napköziotthonos Konyha elszívó- berendezésének megjavítási költségeire 920.000 Ft-ot biztosít az Önkormányzat. Az ingatlan felújításokra elkülönített számla terhére. - „Elek Város Önkormányzat Képviselő-testület ki nyilatkozza, hogy a normatív támogatásból finanszírozott ellátásokat 2012. március 31. napjával az Önkormányzat saját intézményében kívánja ellátni. Felkéri a jegyzőt, hogy a feladatellátás átvételéhez szükséges intézmény alapító okiratot készítse elő a soron következő Képviselő-testületi ülésre.”

A napirendek következtek:

1. Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekegészségügyi Intézménye eleki tagintézményének munkájáról szóló beszámoló:

Maximális alapossggal, diagramokkal és táblázatokkal szemléltetve számoltak be az eleki tevékenységről. Az igazgató asszony, Szilágyiné Tóth Erzsébet szóban is megerősítette a leírtakat: az elmúlt öt évben (azóta dolgoznak együtt) szép eredményeket értek el. A település szociális alapszolgáltatása jól kiépült, dinamikus fejlődő,

amely elsősorban a házi segítségnyújtás és étkeztetés szakfeladatokon kiemelkedő, és az Idősek Otthonában is igen magas szintű szakmai munka folyik. A fogyatékkal élők is megfelelő ellátást kapnak. Köszönését fejezte ki az eleki szakemberek munkájáért.

A polgármester úr is megköszönte a hatékony tevékenységet. Hozzáfűzte, hogy kevésbé lehet látni a jövőt, mert például három önkormányzati törvénytervezet is forgalomban van. Mi az, ami önkormányzati és mi az, ami állami? Nehéz átlátni. Ami biztosnak látszik, hogy az idősek gondozása és a rászorultak ellátása marad az önkormányzatnál. Az általános iskolákat 2012-től átveszi az állam. A jogszabályok egy része nem jelent meg, felelősségteljesen dönteni nem lehet még. Az alpolgármester asszony, Dr. Heim Lajosné is köszönését tolmácsolta az egész szociális szférának, ahol nagyon becsületesen végzik munkájukat. Elmondta még, hogy más szolgáltatók is megjelentek, akikről az elekiek azt hiszik, hogy az önkormányzathoz tartoznak. Turóczy András az Ügyrendi Bizottság elnöke szintén köszönetet mondott az áldozatos munkáért, felvetette, hogy a ruhára tett felíratlan lehetne tájékoztatni az embereket. A polgármester úr megjegyezte, hogy versenyhelyzet van, ezt tudomásul kell venni. Meg kell mutatni, hogy mi mennyivel jobb feladatellátást tudunk nyújtani.

2. A Reibel Mihály Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2010/2011. évi munkájáról szóló beszámoló:

Az intézmény igazgatója Árgyelánné Tóth Erzsébet részletes tájékoztatást nyújtott az alábbi szempontok szerint csoportosítva: 1. Közösségi művelődéshez méltó esztétikus környezet 2. Hagyományörzés 3. A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek feltárása, megismertetése 4. Az ifjúság kulturális életének fejlesztése 5. Az amatőr alkotóközösségek támogatása 6. Speciális helyzetű népességcsoportok művelődési közösségeinek gondozása 7. Egyéb művelődési lehetőségek biztosítása (pl. A Békés Megyei Tudásház és Könyvtár) 8. A helyi kulturális

nyilvánosság fejlesztése (kábeltevé, plakátok, honlap, szóróanyag) 9. Könyvtári alapszolgáltatás ellátása és események, rendezvények a könyvtárban. 10. Egyéb intézményi szolgáltatások: teremérleti lehetőség, tanfolyamok, nyomtatás, szkennelés stb. Külön melléklet tartalmazta az intézmény Nagy- rendezvényeit 2010-ben és 2011-ben, dátumszerűen minden hónapban volt több ilyen esemény is, pl.: Magyar Kultúra Napja, bálak, majális, gyermektáborok, kiállítások és véradások, játszóházak, Mikroszkóp Színpad előadás, tánc tábor, a Népmesé Napja, Mindenki karácsonya, a Világtalálkozó rendezvényei, „Otthonunk a Föld” előadás. A testület a beszámolót elfogadta, és abban egyetértettek, hogy lehetőleg szükség lenne a szennyvíz- aknák kiiktatására és egyenes- rákötés a rendszerre. (Nagy rendezvényeknél vagy esónél a wc eldugul.)

3. Üzletek és vendéglátó egységek éjszakai nyitva tartási rendjéről szóló rendelet módosítása

Ezen a testületi ülésen folytatódott a témával kapcsolatos felvetődések sora. Gál Attila képviselő úr elmondása alapján más településeken van csendrendelet. A rendőrök szerint, ahol kidobószemélyzet működik, nincsenek gondok. Harmadsorban térfigyelő kamerákat kellene elhelyezni. Ez utóbbi elgondolás több képviselő helyeslését is kiváltotta, mivel a szórakozóhelyeken kívül randalírozókat nem lehet felelősségre vonni. A különböző véleménynyilvánítások után abban állapodtak meg, hogy a testület tagjainak és a lakosság érveinek figyelembe vételével kell a rendeletet módosítani. Szennyvízcsatorna V. ütem II. számú Üzemeltetési Szerződés módosítási kérelem elkészítése „Ahhoz, hogy az ivóvíz és szennyvízszolgáltatás díjai a 2012-es évben sem növekedjen jelentős mértékben ismét szükséges a fenti üzemeltetési szerződés II. számú módosítása és a közreműködő szervezet, mai nevén **ENERGIAKÖZPONT NONPROFIT KFT.** jóváhagyása. A szerződés módosításhoz szükséges tervezői és kivitelezői

nyilatkozatokat beszereztük. Az Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft. felügyelő bizottsága megtárgyalta a módosítási javaslatokat és azokat elfogadásra javasolta. A módosítási kérelem lényege az, hogy a megtervezésre és megépítésre került szennyvíztisztító telep bővítése kapcsán a korábban leírt 30 éves referencia időszak az épületek- építmények esetében 50 évre módosulhas- son.”

Bejelentések, egvebek: Pályázatok benyújtása: A Vidékfejlesztési Minisztérium pályázatot hirdetett az „Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Helyi Vidékfejlesztési stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához 2011-től nyújtandó támogatások” célra irányuló támogatások. A település részéről az önkormányzat két pályázatot nyújtott be, az első lehetőséget biztosít a 2012-es Elekiek XI. Világtalálkozóhoz kapcsolódó eszközbeszerzésre. (kiadvány, póló) A második lehetőséget biztosít a sportsamok nyílászáróinak cseréjére, a meglévő fűtési rendszer korszerűsítésére és felújítására, valamint a teljes hőszigetelésre. A civil szervezetek által benyújtott pályázatok: 1. Az eleki Általános Iskola Diáksport Egyesülete. A pályázat a helyi sportpálya felé vezető út bal oldalán lévő náddal benőtt csapadékvíz elvezető területének átalakítása szabadidős tevékenységeknek alkalmasnak, télen korcsolyázás, szánkózás. Elnök Hoffmann Ferenc. 2. Az Eleki Asztalitenisz SE is pályázatot kíván benyújtani, a Román Iskola tomatermét kívánják felújítani, mivel rendszeresen ott tartják az edzéseiket, tapasztalják, hogy a nyílászárók, a fűtés és a világítás korszerűtlenségét. Eszközbeszerzés, pingpongasztalok és ezek kiegészítői. Így csökkenhetne a működtetési költség. Előterjesztő: Szkaliczki János elnök. 3. A „Munkás” Horgászegyesület pályázatot kíván benyújtani az eleki Téglagyár horgásztavak területén végezzenek átalakításokat, munkálatokat. Kerekesszék, esővédő, eszközbeszerzés (asztalok, padok). Előterjesztő: Gémes Imre elnök. A testület zárt ülésen fejezte be a munkát.

Huszár Gabriella

Közös tájékoztató

2011. november 18-án az eleki polgárőrség, a helyi rendőrőrs és a lökösházi határrendészeti kirendeltség közös tájékoztatót tartott a Reibel Mihály Művelődési Központban, a szervező Málík János, a helyi polgárőrség vezetője volt. Elsőként Fábian László r. főhadnagy /Lökösháza/ tartott egy rövid előadást számítógépes prezentációval az illegális migráció megjelenési formáiról, melyből a Békés megyei példák is azt bizonyították, hogy az áhított nyugat-európai feketemunkák miatt nem kevesen még az életüket is kockára teszik pl. az afrikai illegális bevándorlók, hisz pl. ma is "népszerű" a kamion, a személyautó különböző részében való elbújás. Még olyan is volt, hogy valaki az autó ülésének háttámlájában akart elrejtőzni, de volt olyan is, akit az autó műszerfalának aljában akartak törvénytelenül eljuttatni Nyugat-Európába! Vasúton is hasonló a helyzet, ott pl. a vasúti kocsi padlásterében, illetve az ülés aljában próbálnak elbújni.

A modern technika szerencsére a magyar határszakasz

védelmét is segíti, pl. elsősorban a szerb határon éjjel is látó berendezések vannak, de a kamionokat is át lehet röntgenezni hazánk területére való lépéskor. Manapság gyakori jogsértésnek számít az is, hogy többen hamis útlevéllel próbálnak Magyarországon keresztül eljutni az EU gazdagabb részébe, de ezeket a jó minőségű hamis okmányokat megfelelő eszközökkel azért nálunk is ki tudják szűri. Az előadó elmondta azt is, hogy mik az illegális határsértésre utaló jelek: ilyenek lehetnek pl. a határmentén eldobált ruhanevelő, használati tárgyak, hisz így szabadulnak meg a sáros, koszos ruhától ezek a személyek, és utána pedig felveszik a magukkal hozott tisztát, mert ha nem így tennék, akkor jobban észrevennék őket, persze ezt csak a határsértők gondolják így!

Utána Domak Péter százados, az eleki rendőrőrs parancsnoka beszél arról, hogy mit tehetnek azok, akik valamilyen módon bűncselekmények elszennvedőjévé, áldozatává válnak. Ilyen esetben hívható pl. egy ingyenes szám: 06-80-244-444, melyen be lehet jelenteni a bűncselekményt, de

csak három napon belül, ami után pl. az illető állampolgár a mérlegelés után állami kárenyhítést is kaphat! /Bővebb információ: www.kih.gov.hu/. Ezek után a parancsnok a következőkre hívta fel a figyelmet: Eleken az utóbbi időben nőtt a kerékpárlopások száma, amit azzal is lehetne csökkenteni, ha pl. a tulajdonosok a bolt előtt kerékpárjukat lezárnák. Senki sem hagyjon pénzt, értéktárgyat őrizetlenül kerékpárja kosarában!

Városunkban a legveszélyeztetettebb utcák a következők: Lökösházi és Dózsagyörgy utca, hisz az utóbbi időben itt volt a legtöbb betörés. A viszonylag sok betöréshez kapcsolódó egyik kérdésre a válasz ez volt: Van jogos önvédelem is, ami akkor is érvényes, ha pl. valaki "betörőfog", de azért ebben az esetben is törekedni kell az arányosságra, de mérlegelni kell ilyenkor azt is, hogy pl. van-e értelme ellenállni a bűnözőnek! Pluhár László, Elek város polgármestere hozzászólásában beszámolt arról, hogy Románia valószínűleg 2013. január 1-től a schengeni övezet tagja lesz, aminek következtében nem lesz szokványos határel-

lenőrzés ezen a határszakaszon sem, így Ottlakánál sem. Addigra el fog készülni a Békés- csabát Araddal összekötő, leg- rövidebb, Eleken áthaladó út- szakasz is. Erre addig minden- kinek fel kell készülni, hisz nem lehet tudni, ennek milyen negatív hatásai lesznek!

A hozzászólásokból kiderült még az is, hogy városunkban nem kevés lakatlan épület van, ahová be szoktak tömni. Ezeket talán úgy lehetne leg- jobban megelőzni, ha pl. a szomszédok minden esetben jobban figyelnének egymásra. / Az eleki polgárőrök is, ha őket felkérjük, szintén "ráfigyelnek" ezekre a házakra is./

A tájékoztató végén Málík János megköszönte az előadók munkáját, illetve a közönség aktivitását, de sajnálatát is kifejezte amiatt, hogy nagyon kevesen jelentek meg ezen a mindenkit valamilyen módon érintő rendezvényen, legvégül pedig ismételtén megfogalmazta, hogy az eleki polgárőrség továbbra is a lakosság érdeké- ben, de azzal együttműködve szeretne tevékenykedni.

Rapajkó Tibor

Folytatás az 1. oldalról /Szerencsére.../
ijesztgetősre, rémisztgetősre alakították át, aki elindult benne azt „kitörte a frászt”. Sötétség és suhogás, felvillanó fények a kanyarokban. A nagy visítózás bizonyította, hogy sikerült a gyerekeknek izgalmas alagutat produkálni, volt, aki többször is végig ment rajta. Délután került sor az eredményhirdetésekre. A tóklámpások megtekinthetőek voltak mindenki számára a kamarateremben, behozataluktól kezdve. Ötletes, ügyes alkotásokat lehetett látni, szívesen néztünk volna sokkal többet is.

A tóklámpás szépségverseny eredménye: 1. Kovács Alexandra, 2. Pintér Beáta, 3. Pintér Edina és Juhász Kinga, 4. Illés Eszter és Illés Albert. A jelmez verseny eredménye: 1. Ottlakán Anett, 2. Ladányi Nóra, 3. Csuvarszki Andrea. Gratulálunk! Sajnálhatja, aki nem volt

ott, mert a gyerekek rendkívül jól érezték magukat. A faragott tóklámpások kiállítására pedig versenyezhetett volna a nagy kiállításokkal.

Amikor hazafelé ballagtam, mondatfoszlányok jártak az eszemben, a Halloween kelta eredetéről, meg, hogy a gonosz szellemeket akarták elűzni ilyen ijesztő formában. Eszembe jutott, hogy nálunk a rossz szelle- mek ellen mintha fokhagyma fűzért szoktak volna kitenni, talán még Drakula és más vámpírok is frászt kaptak tőle. Ő azok a legendák, babonák, gondoltam magamban. Bementem az utamba eső boltba, hogy kenyeret vegyek. Majd óvatosan az eladóhoz fordultam és szinte suttogva megkérdeztem tőle. „Az lehetséges, hogy csak egy fej fokhagymát vegyek? Tudja, a mai árak mellett...”

Huszár Gabriella

Folytatás az 1. oldalról /Lampionos.../
Papp Lászlóné megvendégelés- re invitálta a megjelenteket. forró tea, pogácsa és üdítő várta a vendégeket a kisteremben. Az óvodások mellett a Dr. Mester György Általános Iskola német tanuló osztályai, 1-5. osztályig, már évek óta kapcsolódik ehhez az ünnepi hagyományhoz. Így az idén is. A tanulókat, a németet tanító pedagógusok -- Lukácsné Kohut Anna, Morár Péterné és Klemm Tamás -- ismertették meg Szent Márton legendájával. Az idén tanítási órákon Márton-napi énekeket is tanultak a gyerekek. A diákok a német órákon készítették el a lampionokat, saját rajzaikkal díszített sajtos dobozokból. November 11-én ők is elindultak az iskolától és a templom- nál csatlakoztak az óvodások menetéhez. A Művelődési Központban megnézték a kicsik

ünnepi műsorát és részt vettek a megvendégelésen is. A rendezvény sikerét az alábbiaknak köszönte meg az óvodavezető: Oktatási, - Kulturális és Sportbizottságnak, a Német és a Cigány Kisebbségi Önkormányzatoknak, a Napközi Konyha- dolgozóinak, az eleki Polgárőr- ségnek, Szabó Pál vállalkozó- nak, valamint a Művelődési Központ segítő munkatársai- nak. Nem szabad megfeledke- zni az óvodák dolgozóival mellett a gyermekek szüleiről sem, akik önzetlenül segítették most is az óvodák felkészülését. Érdekes- ségként írom le, hogy a híres svéd Nils Holgersson csodála- tos utazása című gyermekre- gényben, a főhős lúdját is Már- tonnak hívták. Talán ő is Szent Mártonról kapta a nevét?

Nádor Mária

Biztosan mindenki tudja a városban, hogy Eleknek van egy remek könyvtára? -Márai-program apropóján -

Otthonunk egy részévé is válhat, ha felfedezzük. Gyereksarok nagy katicabogárral és dobókockás puffokkal a kicsiknek, amíg anyu válogat a könyvek között. Lehet újságokat, folyóiratokat nézegetni, olyanokat amit a pénztárcánk nem enged meg. (Dörmögő Dömtörtől a Nők Lapjáig, Élet és Tudományig) Természetesen az internetet is lehet használni és a könyvek sokasága kápráztat el, ami az olvasás ingyenceinek „nagy vendéglátást jelent, míg az otthon kiolvasott könyv lehet, desszert vagy akár főétel” azaz szórakoztató vagy lebilincselő, itt válogathatunk ízlésünknek vagy „étvágyunknak” megfelelően. Mindig van aki segít kiigazodni a könyvek világában, vagy ajánlani tud a törzsvendégeknek újabbakat és szakkönyveket az iránta érdeklődőknek. Ő a könyvtáros, Juhászné Kiss Henrietta (aki 2000. decembere óta dolgozik itt) ezért őt kérdezem.

- Mít jelent a Márai Sándor (író, költő, újságíró) nevével fémjelzett program?

- A kitűzött cél, hogy a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatásával a magyar könyvpiacra megjelenő értékes művek eljussanak a könyvtárakon keresztül az olvasókhöz, ezalatt nem csupán a hazai terjesztést kell érteni, hanem a világ bármely pontján megismerkedhetnek a magyar szépirodalommal, tény- és szakirodalommal, illetve ezek idegen nyelvű fordításaival az iránta érdeklődők. A program megvalósítása úgy történt, hogy az NKA-n belül két ideiglenes szakmai kollégium jött létre 2010. november 2-án. A két kollégium megkérte pályázónak a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-t és a Márai testület a kiadók számára is közzétették felhívásukat. 2011. áprilisában a kiadók megkezdték a könyveik ajánlását, 60-60 címet az irodalmi és tényirodalmi listáról. Április végén beaurult a jelölés. A felajánlott művekből összeállították a 250-

250 címet tartalmazó Márai-listát, amelyből a hazai és a határon túli könyvtárak közül ötszázhetvenkilencen választhatnak.

- A könyvtárakra sem jellemző, hogy a bőség kosarában dúskálnának – hozom fel a szinte minden területen jelenlevő pénzkérdést – jelenleg milyen anyagi lehetőségekről lehet beszélni?

- Ebben az évben a költségvetés (önkormányzati) 500.000 Ft-ot szánt a könyvek vásárlására. Ezt meg is kaptuk, nagy-nagy örömmünkre! (Mosolyodik el.) A Márai-program keretében szintén 500.000 Ft-ot költhetünk. Így viszonylag nagy pénzből gazdálkodhatunk.

- Milyen szempontok alapján válogattak a Márai-listáról? - kérdezem.

- Miután nyilatkoztunk arról, hogy részt kívánunk venni a programban, utána e-mailben tájékoztatták a könyvtárakat az összeállításban szereplő címekről. Intézményünk a Reibel Mihály Városi Művelődési Központ és Könyvtár, azaz intézményünk igazgatójának, Árgyeláné Tóth Erzsébetnek segítségével válogattuk ki, milyen alkotásokat rendeljünk meg. Említésre méltó, hogy van egy „nemzeti minimum” állomány, amely azokat a műveket tartalmazza, amely minden könyvtárnál kötelezően meg kell, hogy legyen. Ha nincs, akkor azok a művek az elsők, a többi tetszésünk szerint választhatjuk – mondja elgondolkozva.

Ezután végignézzük az új Márai-programos könyveket, ezekből sorolok fel néhányat, hangsúlyozom nem fontosság, sorrendben. Biztos vagyok benne, hogy kedvesináló lesz. Először néhányat a „kötelezők” közül: „Magyarország története”, „Könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1800-ig”, „Elfeledett magyar mesterségek és példék”, „Magyarságzimbólu mo k”, „Idegen szavak szótára”,

„Retorikai lexikon”, „Zenetörténet gyerekeknek”, „Ottlik Géza: Hajnali háztetők”, „Lukácsy Sándor: Nemzeti olvasókönyv”, „Füst Milán: Összes versei”, „A magyar költészet antológiája”, „Berg Judit: Rumi” (gyerekkönyv). Ezenkívül többek között kiválasztották még pl.: „Csillagképek története és látnivalói”, „Színónimaszótár diákoknak”, „Királyok könyve”, „Szólások és közmondások”, irodalmi antológiák, „Tudnom kell, mert magyar vagyok”, „1956”, „Trianon”, „Költők 19. századi egybegyűjtött versei”, „Bibliai lexikon gyermekeknek”, sorozatkönyvek: „Ókori civilizációk”: Egyiptom, Görögország, Hétköznapi élet a fáraók korában, Stílusok-korszakok: Reneszánsz, barokk, klasszicizmus - látványos, szép kivitelezésű sorozat. Végezetül néhány gyerekkönyv: „A mindentvarró tü”, „Cipelő cicák a városban”, „Beszédjavító mondókák”, „Hogyan működik a test?”, „Meseirodalom: 60 év legszébb magyar meséi”, „A liz kalandjai Csodországban”, „Csillagszedő Máriaó” és így tovább.

Régen jelent már meg cikk az eleki könyvtárról. Ezért bőven lett volna kérdésem Juhászné Kiss Henrietta könyvtárhoz. Hiszen múltja és jelene van és szent meggyőződésem hogy jövője is. Fillérekbe kerül az internethez képest, semmi más nem kell hozzá, csak az olvasás szeretete. Azért megemlíteném, hogy kb. 25.000 könyv van, ennek 70 %-a található szabadpolcon, a többi a raktárban. Lehetne részletezni a minden korosztályt és témakört átölelő változatosságát a műveknek. Idézni lehetne, hogyan vált a kölcsönzési rendszer számítógépesé és így gyorsabbá, valamint mi a MONGUZ (szoftver) és milyen előnye lenne a használatának. Figyelemre méltó az eleki „gyűjtemény”, amelynek célja, hogy a településsel kapcsolatos

irományokat tartalmazza. (könyv, újságcikkek) 80 körüli a folyóiratok száma, amelynek a fele ingyenes a könyvtárnak. Egyszóval lenne mit írni! Közben kölcsönözni kell, a könyvtárostól matematika versenyhez kérek feladatokat „Ezt már ugye vittem ki Henike?” - bolyong egy hölgy a szépirodalomban. Közben kattog a bilentyűzet, halk nevetés a matekhoz kislányok felől. A sarokban újságot olvas egy középiszolás diák. Azon gondolkozom, hogy ha új könyvek érkeznek, ismertetni kellene a címjegyzéket, hiszen jönnek közkedvelt romantikus regények, krimik, Harry Potterek...stb.

Nagyon sokan nem tudják megvenni a méregdrága könyveket. Semmi mást nem kell tenni, mint elmenni az Ady Endre utca 2. szám alá, kinyitni egy ajtót és a megfizethetetlen könyvek már karnyújtásra kerülnek és el is érhetők.

Huszár Gabriella

Anyakönyvi hírek

Keresztelések:

2011. 07.24. Dávid Ferenc Gábor, 07.31.Földi A liz és Barna Alexa, 08.07.Bellér Dávid, 09.0 4. Ficzere Zoltán és Reszelő Vanessza, 08.18. Kovács Renátó, Grósz Erika, Samu Botond Zsolt és Szabó Martin.

Esküvő: 09. 10. Lőke István és Botás Ilona, 10. 15. Popucza Attila és László Erzsébet.

Temetések: 09.11. Pavelka János, 09.25. Steinicz Zelma, 09.0 3. Kecskeméti Ferenc, 09.10.Erdei Ferenc, 09.22. Gyulavári Györgyné /Kovács Erzsébet/, 09.29. Ferenczi Ferenc.

Forrás: az eleki Katolikus Hírmondó októberi lapszáma.

R. T.

EMLÉKEZÉS-KARÁCSONY

„Menekülnöm kellett, mert zsidónak születtem...” - Emlékezés Szilágyi Gáborra (1919 – 2010) -

Eleken született, szegény zsidó család gyermekeként, 1919-ben. Gyermekéveit szülőfalujában töltötte. Elemi iskolái után egy évig kereskedelmi iskolában tanult Békéscsabán, majd szülei nehéz anyagi helyzete miatt visszakértült Elekre, a Polgári Iskolába. Innen Budapestre vitt az útja, ahol kertész tanuló lett, később autószerelő és sofőr vizsgát is szerzett. Szabolcs megyében kapott munkát, uradalmi sofőrként dolgozott, azután újra Pestre került, ahol ápoló, udvaros, majd kifutó lett. Ekkor ismerkedett meg a kommunista mozgalommal, melynek következményeképpen elfogták és nyolc év börtönbüntetésre ítélték, amiből 4 évet letöltött. A háború után hazatért szülőfalujába, Elekre, ahol a családjából már senki nem volt életben.

Ekkor is merkedett meg leendő feleségével, Bán Franciskával. A Párt Pestre küldte Pártiskolába, majd a Földművelésügyi

Minisztérium főosztályvezető helyettese lett, ahonnan a „tisztogatás” idején, felesége sváb származása miatt, rövid úton eltanácsolták és a pártból is kizárták. Ezután alkalmi munkákból éltek, volt rakodómunkás és sofőr. 1956-ban, amikor kitört a forradalom, elhátározta, hogy az akkor 9 éves kislányukkal, külföldre menekülnek. Előbb Németországban próbálta jobbra fordítani a sors kerekét, azután 4 év múlva Amerika lett az úti cél. New Yorkban, egy hentesüzemben, segéd munkásként kezdett dolgozni, később hentes lett. Néhány év után leköltöztek Floridába, Orlando városába.

Itt ingatlanközvetítőként dolgozott, egészen nyugdíjas koráig. A 80-as évek óta rendszeresen hazajártak, így kettős életet éltek: fél évet Magyarországon, a másik fél évet Orlando-ban töltötték. Szilágyi Gábor a 90-es években kezdett el ími, előbb

verseket, később novellákat. 2007-ben végleg hazatelepültek. Verseinek legnagyobb értékét az adja, hogy magyar nyelven írtak, magyar gondolatokkal. Az író, költő soha nem felelte el azt a nyelvet, amit úgy hívnak: ANYANYELV. Bemutatok az újság olvasóinak egy versét, melyet 2007. novemberében Eleken írt.

Íme, a vers :

A családfám

Valamikor réges-régen
Egy Schilling nevű lakatos
A prágai céh tagja
Vándorútra indult
Messze a nagyvilágba.

Budapestre érve
Beleszeretett
Egy magyar lányba
A takaros Piroskába
A takaros Piroskába.
A Kossuth-i felhívásra
Katonának jelentkezett,
A pákozdi csatában
Hősiesen viselkedett
És 48-as honvéd
Ormester lett.

Egyik fia, a legidősebb
Rabbi lett Szentesen
És az ő fia Miksa
Az én nagyapám.

Itt születtem én
És itt született apám.
Az én fálum, Elek
Nem volt se szép
Se gazdag
A faluban magyarok
Svábok és románok
Laktak.

Én három nyelvet
Beszéltem
De magyar kultúrán
Éltem
Jókai, Petőfi, Ady
Volt az eszményképem.

Hozzájuk ma is
Hű vagyok
Legyetek velem ti is
Magyarok és
Nem magyarok.

Végül egy gyászír, mely a Gyulai Hírlapban jelent meg: „Fájó szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy Szilágyi Gábor 2010. szeptember 14-én 91. életévében Gyulán elhunyt. Mély fájdalommal gyászolja felesége, Francas.” Mi is azt kívánjuk, nyugodjon békében az örökké szerett és el nem felejtett hazájában! Ránk hagyta az emberillatú és érzelmekkel túlfűtött novelláit és verseit. Ajánlom mindenkinek olvasásra. Írásai megtalálhatók a Városi Könyvtárban.

Nádor Mária

A Reibel Mihály Művelődési Központ és Könyvtár

RAJZVERSENYT HIRDET

„Az én karácsonyom”

címmel óvodások és általános iskolások részére.

Beadási határidő: 2011.
december 12.

A beadott munkákból
kiállítást rendezünk.

Tisztelettel meghívja Elek város lakóit 2011. **december 23-án**
9.30 órakor kezdődő
„**Mindenki Karácsonya**”
című rendezvényre!

Helyszín: Katolikus templom

Program:

9.30 Kolinda a városi fenyő alatt
10.00 Tomanek Gábor műsora
10.30 Énekkar,

Román Általános Iskola,
Dr. Mester György Általános
Iskola műsora.

Mindenkit szeretettel várunk!

Szabó Kata
Az éjféλι vonat

-Már nincsen éjszaka, habár még nappal se,
elindulunk, csak megyünk a végtelenbe.
Előttünk még is meret len a végső állomás,
tele félelemmel, örömmel, még is nagyon várt.

És elkezd egyre csak gyorsulni a vonat,
lúktetve hagyjuk el a pici állomásokat.
Zakatol a szerelvény, a vagonban félhomály,
a lelkek várnak, megérkezni, megérkezni már...

Ez egy sebes vonat, az éféli járat,
fogjátok fel: Innen senki le nem szállhat!
Ez a hosszú szerelvény maga az élet,
a kezdetekhez visz és a sínpár már éget!

Egyszer nagyot csikorog a vas vonatunk alatt,
talán kisiklunk, talán a tengely megmarad....
A vagon megrázkódik és lelassítunk,
most oly távoli, messzebbnek tűnik minden célunk.

Semmi baj, his z ez egy gyakori történet,
miről akár te is s én is s bárki mesélhet.
Hiszen ígyis-úgyis be fog futni a vonat,
csak kezelik a váltót, cserélik a vágányokat.

Csak picit vesztegel egy elhagyatott állomáson,
valahol távol, fény nélkül, de közelebb az állom.
Hiszen ígyis-úgyis be fog futni a vonat,
csak néha egy-két leeresztett sorompót elkap.

Egy távoli helyen, a sűrű sötéttségben,
úgy tűnik, hogy minden álom végveszélyben.
Pedig már elindultál, jóval közelebb vagy,
tehát elkezdted elérni álmaidat.

Egyszer nagyot csikorog a vas vonatunk alatt,
nem siklunk ki, csak már más vágányon halad.
Hiszen ígyis-úgyis be fog futni a vonat,
csak várnı kell, míg cserélik a vágányokat!

Újabb TAEKWON-DO sikerek

Október elején ismét ver-medgyese gyházi -, és
senybe szálltak az eleki- kétégyházi taekwon-do harco-

sok. Most az országos Tisza-tó Kupán méretették meg magukat, nem eredménytelenül. A Tiszafüreden megrendezett versenyen a medgyese gyháziak közül Péntek Bernadett, Faragó Adrienn, Rálik Balázs, Verbai Zsolt, Tóth Roland, Holecz István, Almási Le-

LMP – Lehet Más a Politika

Az LMP lakossági fórumot lesztése,- Épület felújítási programok támogatása,- Közösségi Eleken a Pizzériában. Gál István Elek szervezte a fórumot, aki eleki volt, de jelenleg Békéscsabán él családjával.

Az LMP Békés Megyei Szervezetének megyei koordinátora-ként szervezte meg ezt a lakossági fórumot. Schriffér András – az LMP frakcióvezetője 2 napos körutat tett Békés megyében és így jutott el Elekre is. Ő volt a fórum előadója. Elmondta, hogy a 2012-es költségvetés van napirenden a Parlamentben és hangsúlyozta, a kormány részéről a cél az, hogy a gazdag embereket kell jobb helyzetbe hozni. Az adócsökkentés is a gazdagokat segíti. Orbán Viktor miniszterelnök úr megígérte, hogy 2012. január 1-től emelkedni fog a minimáljára. LMP. Tervük a 3 kulcsos adórendszer bevezetése, továbbá az, hogy a gazdagabbak fizessenek többet. A FIDESZ az egykulcsos adórendszer bevezetésével elérte azt, hogy van olyan bankár, akinek a zsebében 25 millió Ft maradt. Az LMP : visszaillesztaná az örökösödési illetéket. Ökológiai adóreform végrehajtását akarják, ezen belül:- fizetni a környezetszennyezés után,- aki a vizet, a levegőt túlhasználja, az is fizessen,- bevezetnék az úthasználati díjat. Schriffér András elmondta, szerintük: Ne legyen a cél a külföldi tőke erősítése, hanem létre kell hozni a belföldi tőké-képességet. További elképzeléseik: - Válságálló új munkahelyeket teremtő ágazatok létrehozása,- Falusi turizmus fej-

lesztése,- Épület felújítási programok támogatása,- Közösségi közlekedés fejlesztése / pl. a vasút/,- Munkahelyteremtés, melyet a világgiazi szél nem tesz tönkre. Szerinte a mostani kormány gazdaságpolitikája meghíusult. Ezért ők összeállítottak egy Petíciót – a Zöld Fordulatért címmel, amely az alábbi pontokat tartalmazza: 1. Igazságos, többkulcsos adórendszer! 2. Nemzeti ingatlan-alapot és kamatplafont a devizahitelesek megsegítésére! 3. 70.000 jövő biztos, új zöld munkahely! 4. 4 %-os járulécsökkentést a munkahelyteremtésért! 5. Béremelést és befektetést az oktatásba és az egészségügybe! 6. Emeljük a családi pótlékot és növeljük az óvodai és bölcsődei férőhelyek számát! 7. Biztonságosabb Magyarországot, közösségi rendőrséget! 8. ÁFA-csökkentést a zöldegekre és a gyümölcsökre!

A Zöld Fordulat a becsületes munkából élők helyett a tőkét és a környezetterhelést adóztatja. Gál István Elek megyei koordinátor a fórum végén elmondta, hogy jövőre a létszám gyarapítására helyezik a fő hangsúlyt, azért, hogy az emberek a saját kezükbe vegyék a sorsukat. Emellett a Munka Törvénykönyve, valamint más módosítások kapcsán a népszavazás mellett kampányolnak. Céljuk az, hogy minden megyében, stabil, erős LMP-központok jöjjenek létre. Elekről Gyulára igyekeztek, hogy ott is elmondja Schriffér András, frakcióvezető, az LMP változást előidéző elképzeléseit.

Nádor Mária

vente, Dudaszeg Márk, a (küzdelem), Nedreu Péter csoportjában a ranyérmet (formagyakorlat) szerzett. Gratulálunk mindannyiuknak, a támogatóknak, felkészítőknak és a szülőknek köszönjük a segítséget!
L.A.

Egy érdekes panasz

Egy érdekes levelet találtunk az eleki plébánia levéltárban, mellyel bizonyítani lehet pl. azt is, hogy egykoron nem csak eleki járás létezett, hanem pl. egy Elek központú járási katonai parancsnokság is, hisz az általunk megtalált levelet is ott írták meg. /A levélen, a bélyegzőn ez áll: M. KIR. ELEKI JÁRÁSI katonai parancsnokság./ Már ezen információ miatt is fontos ez a levél, mert pl. a megyei levéltárban, Gyulán ilyen témában semmit sem találtunk, de most mégsem arról szeretnénk szólni, hanem valami másról! Mielőtt nagyobb nyilvánosságot kapna ez a levél, el szeretnénk mondani a következőket: a panasz valószínűleg az akkori október 6-i gyásznapi megemlékezéshez kapcsolódik, amire meghívót kapott az egykori Elek központú katonai parancsnokság is, de az azon résztvevő tiszték viszont azt sérelmezték, hogy személyük, illetve az egész állomásparancsnokság nem részesült megfelelő tiszteletben, vagyis szinte csak a hátsó sorokban foglalhattak helyet, ami mai szemmel nézve is finoman szólva illetlenségnek számítana, de akkoriban pedig igencsak az volt! Most pedig nézzük a levelet / a korabeli írásmódot megtartottuk/:

*„Istentiszteletre meghívás.
T. Eleki római katolikus Plébánia Hivatalnak, Elek, 1939. évi október hó 6-án.*

A mai katonatárgyu gyászistentiszteletre t. C im az eleki katonai parancsnokságot meghívni méltóztatott. Azon küldöttségileg megjelentem s ott Schmidt nevezetű ujságárus, padrendező, tisztársammal együtt a községi irnokok után, a hetedik padsorba ültetett.

Amikor ezt szóvateszem, kijelentem, hogy nem saját személyemről van szó, mert én e tekintetben annyira szerény vagyok, hogy az utolsó sorban állva is meghúzódok, de elvárom, ha egy katonai tárgy, vagy más istentiszteleten is, meghívás útján akár a katonai parancsnok/ aki egyszersmint állomásparancsnok is:/, akár annak képviselőjében egy tiszt megjelenik, ha nem is helyezik elébe a polgári hatóságoknak, de legalább

ezeket megillető tiszteletben részesítsék.”

/Szerintünk Szüics Ferenc írta alá a levelet, legalábbis mi így tudtuk kibetűzni./

A levél stílusáról mindenképpen elmondható, hogy azon természetesen érződik a katonás beszédmód pl. megjelentem, szóvateszem, kijelentem, de a korabeli hivatalos stílus is: meghívni méltóztatott. A levélíró szerénységét elfogadhatjuk, de a mértéke egy kicsit mulatságos. A sok hibás ékezet viszont valószínűleg a korabeli írógéppel magyarázható. Az eredeti szövegben két szó esetében az elválasztásnál nem tették ki a jelet /most mi helyesen írtuk/, ami figyelmen kívülre utal.

A levélben van egy nyelvhelyességi hiba is, hisz a helyes alak az egyszersmind, de a legdurvábbnak mégis a címzett nevének az írása számít, amit vagy egybe kellett volna írni, vagy pedig inkább az i-képzős származékot kellett volna használni, vagyis ezek szerint az írás az akkori honvédségnek sem volt az erőssége! /Tudomásunk szerint Eleken akkor határőrség volt, és valószínűleg a levelet is ott írták./ Szerintünk a felháborodás azzal magyarázható, hogy az I. bécsi döntés során /1938. november 2/ visszatért hazánkhoz a Felvidék magyarok lakta része, illetve 1939. március 14-18-ig pedig a magyar alakulatok már megszállták Kárpátalját, de az ország felfegyverkezését lehetővé tevő győri program is már több mint egy éves volt akkor, vagyis valószínűleg ezen óriási sikerek miatt érezhették úgy az eleki tiszték is, hogy pl. a helyük nem a hetedik sorban van, ennél többet érdemelnek ők is!

Tényként el kell mondani a következőket is: A két világháború közötti időszakban pl. a plébános, az alezredes és az őrnagy megszólítása nagyságos volt, valószínűleg a rangja miatt ide tartozott az eleki katonai parancsnok is. Legvégül még annyit, hogy nem tudjuk pontosan, miért került sor erre a konfliktusra, ami miatt „panaszkodni kellett”, valószínűleg a szervezők hibáztak.

Rapajkó Tibor

Jeles napok decemberben

December régi magyar neve: **BAK hava**, azután Karácsony hava. Ismert az **Álom Hava** elnevezés is. A karácsonyi ünnepkör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart. Az idén advent első vasárnapja: november 27. Az év legszébb hónapja, a csodavárás, a szeretet-átadás ideje. Advent: Az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészületek négyhetes időszaka. Eredete az V.-VI. századra nyúlik vissza. A vallási előkészületet a böjtön kívül, a hajnali misék, a roraték jelentették és még ma is jelentik. Ezeket napfelkelte előtt tartotta az egyház. Ebben az időszakban nem rendeztek lakodalmat és zajos mulatságokat.

December 3. – Ferenc napja

Köszöntsük őket az alábbi rigmussal:

*„Ferenc napra virradtam,
hamar ide pottyantam,
azt kívánom én néked,
hogy az Isten még
sokáig éltesse!”*

December 4. – Borbála napja

Szent Borbála emlékünnepe, aki Kis-Ázsiában élt. Megkínózták, majd lefejezték a keresztény hitéért. A bányászok, a várak védőszentje volt. Borbála-napi hiedelmek: erre a napra a női munkatílak a jellemzőek, nem szabad varni, mert bevárnánk a tyúkok fenekét. Söpömi sem szabad, mert elsőpömnék a szerencsénket. Ma is élő szokás a Borbála-ág hajtatása. Ezen a napon vízbe állítanak egy cseresznye-, barch-, vagy mandulafaágat, hogy az újesztendőre kivirágozzék. A virágzó ág jelképezi a télben is megőrzött tavaszt, az újjászületést.

December 6. – Szent Miklós

Szent Miklós püspök a 4. században ált a kis-ázsiai Myra városában. A pékek, halászok, révészek, vízimolnások patronusaként tisztelték. A Mikulás szó csak a 19. század végén került a köznyelvbe. Miklós püspök csodáiról, jótékonyágáról legendák szólnak. Az egyik szerint egy elszegénye-

dett nemes ember. a három lányát, tisztességtelen életmódra akarta kényszeríteni. Ezt megtudta Miklós püspök, aranyat kötött egy keszkenőbe és a félig nyitott ablakon betette, így megmentette a három lányt a szegénytől. A Miklós-napi ajándékozásnak ma is vannak hagyományai. Miklós püspök / ma Mikulás vagy Télapó/ az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyermekek vannak. Vizsgáztatja, imádkoztatja, majd tudásuk szerint jutalmazza őket, vagy virgáccsal fenyíti őket – ki, mit érdemel! Kísérője az ördög. Az álarcos, vagy kormos képű, szarvakat viselő szörnyalak ijesztgeti a gyermekeket. Szent Miklós azonban sokszor láncra veri az ördögöt. A gyerekek a nap előestéjén kitisztítják cipőiket, csizmaikat és kiteszik az ablakba. A kiscipők, kiscsizmák reggelre megtelnek mindenféle finom édességgel, csokival, narancssal, dióval és természetesen virgáccsal. Amikor reggel felébrednek, örömmel látják, amíg ők aludtak, itt járt a Mikulás. A mi kis városunkban is szokás, hogy Mikulás járja a kisgyermekes házakat, és a puttonyából előkerül mindenféle meglepetés, finomság. Ezeket csak akkor kapják meg a gyerekek, ha egy szép verssel, vagy ünnepi dallal köszöntik a messziről jött jövevényt. A három Óvoda gyermekei is nagy izgalommal várják a nagyszakállú, kedves vendéget.

December 13. – Luca napja

Luca, Lúcia ókeresztény szűz vértanú, szicíliai származású lány volt, fiatalon halt meg. A Lúcia név a latin lux „fény, szem, szeme világa, szeme fénye” szóból ered. Elsősorban a vakok és a szemfájósak tartották védőszentjüknek. Lucának kettős természete volt: egyrészt az oltáron tisztelt szentként ismert, másrészt sokkal határozottabb alakot öltve ismeretes a rettegett leprafehér, banyaszemű Luca. Nevéhez sok gonoszított fűződött. Őseink úgy

Folytatás a 8. oldalon

JELES NAPOK

Folytatás a 7. oldalról /Jeles napok/
gondolták, hogy ártó hatalma a neve napján a legnagyobb, ezért december 13-a tilalmi nap volt az asszonyok számára. Nem végezhetek semmilyen munkát, hiszen minden munka balul ütött volna ki. Nagyon gazdag a Luca-napi hiedelmek, népszokások tárháza:

- **Luca kalendárium:** amely a Luca napjától karácsonyig terjedő 12 nap időjárásából próbált következtetni a jövő évre.

- **Luca széke:** 13 féle fából készült – Luca napjától karácsonyig,

- **Luca búza:** a Luca napon elvetett búza karácsony esti állapotából lehetett következtetni a következő évi termésre. Luca napjához sokféle házasságjósító eljárás kapcsolódott. Volt, ahol szemétdombra álltak a lányok és hallgatóztak, ahonnan a kutyaugatást, vagy kakaskukorékolást hallották, úgy vélték, abból az irányból jön a jövőbelijük. Máskor cédulákra férfineveket írtak, ezeket gombócokba tették, és úgy tartották, amelyik gombócba rejtett név leghamarabb feljön a víz tetejére, olyan nevé lesz a férjük. A decemberi jeles napok legjelesebbike december 21., a téli napforduló. Az emberek már az ősi időkben megfigyelték, és fiaikra örökítették a tapasztalatot, hogy e naptól kezdve hosszabodnak a nappalok, s rövidülnek az éjszakák. Így ad jelt a tavasz, hogy nemsokára megérkezik, és fényével átmelegíti az életet, kikel a föld alatt rejtőző magvakat, virágbaszőkcenti a fákat.

December 21. - Tamás napja
Hitetlen Tamás néven emlegetett apostol. A hagyomány szerint Pünkösdtől Jézus külön megjelent neki és megmutatta sebeit. Ezen a napon gyakran vágta disznót. Az ekkor levágott disznó háját „Tamáshájnak” nevezték. Ekkor kezdődik a csillagászati tél. Ez az év legrövidebb napja. Szentcsaládjárás: A szálaskeresés, „Szentcsaládjárás” néven ismert a magyar nyelvterületen. Karácsony előtt kilenc napon át az egymáshoz közel lakó családok vitték egymáshoz a Szent Család képét, vagy szobrát. Az egyik megismertebb

ének egyik versszaka így hangzik:

*„Szállást keres a Szent Család,
De senki sincs, ki helyet ad,
Nincsen aki befogadja,
Őt ki égnék, s földnek Ura!”*

A házakban együtt imádkoztak és énekeltek az összegyűlt családtagok.

Betlehemezés: Többszereplős dramaturgiai játék, a karácsonyi ünnepkör legnépszerűbb pásztorjátéka. Ezeket a XI. századtól kezdve a templomokban is előadták. A betlehemezés fő kelléke a jászol, vagy templom alakú Betlehem, amelyben többnyire a Szent Család látható, Mária, József és az Üdvözítő, valamint angyalok, állatfigurák. Ezeket általában házilag készítették. A gyerekek házról-házra jártak és előadták a pásztorjátékot. Miután az előadásuk végére értek, a háziak dióval, almával, süteménnyel és egyéb finomságokkal látták el őket. Ezekért ők köszönetet mondtak és karácsonyi dalt énekelve továbbmentek.

December 24. - Ádám, Éva

Ez a nap az adventi időszak utolsó napja. Ekkor általában „paradicsomjáték” került színre, amely a bibliai történetet, a bűnbeesést adja elő, dramatikus formában. A karácsony a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepe, a IV. század óta december 25-én ünnepeljük Jézus Krisztus születését.

December 25. - Karácsony

Ez a nap a szeretet ünnepe, a család ünnepe. E napon mindenki siet haza, hogy az ünnepet együtt tölthessék. Ez a nap munkatiltalómmal járt: még a szemetet sem vitték ki, csak a legszükségesebb munkát végezték el. Nem fésülködtek, nem főztek, csak az előtte való napokon. Tilos volt e napon a kölcsönkérés és a kölcsönadás is, mert úgy vélték, hogy akkor kiviszik a házból a szerencsét.

December 26. - Karácsony másodnapja, István napja

István az egyház első vértanúja, államalapító királyunk, Szent István névadó szentje. Az egyik legkedveltebb névünnep. István, Jézus Krisztus kortársa és taní- gondviselője volt. A keresztény

tanításokért áldozta fel életét, ellenségei Kr.u. 37-ben megkövezték, így Ő lett a keresztény vallás első vértanúja.

Íme egy István-napi köszöntő:

*„István éljen sokáig!
Pénzben járjon bokáig.
Életének fonala,
sodródjon hosszúra!”*

December 27. - János napja

Szent János evangélista ünnepe, aki Zebedeus fia és Jakab apostol fivére volt. Az első között követte Jézust. E naphoz kapcsolódott a „borszentelés” szokása. A szent bomak is mágiikus erőt tulajdonítottak, beteg embert és állatot gyógyítottak vele. A János név is kedvelt névünnep.

December 28. - Aprószentek

Heródes király Betlehemben és környékén minden kisdedit / a fúkat / meggyilkoltatott, aki Jézussal egy időben született. A fiúgyermek megvesszőztetésének szokását a betlehemi kisdedit szenvedéseire vetítik vissza, a lányokét azzal magyarázzák, hogy Betlehemben a fiúgyermek halt meg, és ezért ilyenkor a lányoknak kell szenvedniük. Az e napon szokásos vesszőzés avató, tisztító és betegségtávolító rítus volt.

December 31. - Szilveszter

Szent Szilveszter pápa ünnepe. A polgári év utolsó napja. Este a templomokban Óévi hálaadást tartanak. Szilveszterkor a szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencséjét és a termés bőségét. Mindenki egy jobb, egy szebb újévet kíván a családjának, a barátainak és mindazoknak, akik a szívében vannak.

Íme egy óesztendői búcsúztató:

*„Uram, im itt állunk egy évnek
sírjánál,
Hálát adunk ennek utolsó pontjánál,
de ha széjjelnézünk, ó be sokan
nincsenek,
kik az év elején miveliünk
örültek.
Ők most már alusznak, aludjanak
békével,
egy jobb élet újévén veliünk
ébredjenek fel!”*

Nádor Mária

Horváthné Ibolya Gyertyafényben

Emlék a múltból, egy emlék a mának, a síron túlról is az eszünkben járnak. Ők, akiket feledni nem lehet, mert szívünkben élnek a kedvesek.

Nem öltözöm feketébe, mert én nem így gyászolok. Szívemben vannak belevésve, a minden együtt töltött napok.

Gyertyafényes temetőben, leültem a hideg kőre. Elmerengtem a rég múltból, emlékeztem az elhunytakról...

Ha nagyon hiányzik a létük, menjünk ki a temetőbe, gyűjtsünk gyertyát emlékükre, s gondoljunk sok szeretettünkre.

Gondolatban mind itt járnak, örülnek ők a családnak, fentről látják, hogy együtt vagyunk, s a temetőben gyertyát gyújtunk.

Eleki Katolikus Hírmondó

Durstné Veronika írásából sok mindent megtudhatunk a Rózsafüzér Királynője ünnepéről, ami már 440 éve tölt be fontos szerepet. Szeptember végén családi napot tartottak az eleki plébánián, amelyen kb. kétszázan vettek részt. Az ott törtétekről Klemm Tamás számol be, így ez a nagyszerű nap is az utókor számára valamilyen módon átélhetővé válik, nem csak a szép felvételeknek köszönhetően! Az eleki hívek szeptember 17-én Temesváron, az egykori püspöki székhelyünkön jártak, mely során kiderült, hogy pl. pont magyar nyelvű tájékoztatók hiányoznak az ottani templomokból! /A szerző itt is Klemm Tamás./ Augusztus 6-23-án az egyházmegyéből 150-en vettek részt a katolikus ifjúsági világtalálkozón, köztük elekiek is. Akik elolvassák Nagy Mária személyes élményekre építő beszámolóját, azok megtudhatják, hogy mik történtek Taizében, Barcelonában, Madridban. Megtudhatjuk még azt is, hogy Reibel Mihály szülőfalujában, a ma Szerbiában található Párdányban melyik egykori filmsztár született. A lap a plébánia honlapján /www.elek.plebania.hu/ más tartalmak írásokkal együtt megtalálható, illetve el is olvasható!

Rapajkó Tibor